

У наведених роботах висвітлені завдання, бойовий порядок угруповання сил та засобів НГУ при ліквідації наслідків МБНС, його форми діяльності і способи дій тощо.

Проте, зазначене стосується лише тієї частини угруповання, яка виконує завдання в середині карантинної зони і на її кордоні. Звісно, що, наприклад у разі проведення евакуації населення та матеріальних цінностей за межі визначеної зони, виникне необхідність у забезпеченні громадського порядку і громадської безпеки в місцях тимчасового перебування евакуйованого населення, охороні матеріальних цінностей, які були евакуйовані, в місцях їх тимчасового зберігання. В такому разі, цілком очевидно, що виконання зазначених та ін. завдань за межами карантинної зони потребуватиме збільшення чисельності сил угруповання, залучення додаткових засобів, можливо застосування інших форм діяльності та способів дій, включення до складу угруповання нових елементів бойового порядку тощо. Отже, обраний напрям потребує подальших досліджень.

Список використаних джерел:

1. Євсєєв В. О., Башкатов Є. Г. Обґрунтування змісту завдань і складу угруповання сил Національної гвардії України при участі у реагуванні на виникнення епідемій та епізоотій. Актуальні питання забезпечення службово-бойової діяльності правоохоронних органів та військових формувань : матеріали регіонального круглого столу, м. Харків, 11 травня 2018 року. Харків, 2018. С. 22-24.

2. Євсєєв В. О. Обґрунтування завдань і складу угруповання сил Національної гвардії України при участі у реагуванні на виникнення епідемій та епізоотій. *Наука і техніка Повітряних Сил Збройних Сил України*. 2018. № 2(31). С. 151–159. ISSN 2223-456X.

3. Євсєєв В. О. Форми діяльності і способи дій угруповання сил Національної гвардії України при участі у реагуванні на виникнення епідемій та епізоотій. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: військові та технічні науки*. 2018. № 1(75). С. 50–63.

Матросов М.В.

старший викладач,

Національна академія Національної гвардії України

ПОКРАЩЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ СТРІЛЬБИ КУРСАНТІВ ВВІЗ НА ОСНОВІ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЇХ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СТІЙКОСТІ

Збройне протистояння на території України висуває нові вимоги до системи військової освіти у вищих військових навчальних закладах та підготовки висококваліфікованих кадрів у сфері захисту недоторканості та незалежності нашої держави, зокрема, до навченості курсантів кульовій стрільбі. Головним завданням освітнього процесу є не тільки засвоєння випускниками системи військових знань, умінь і навичок, формування необхідних компетенцій військово-вослужбовця, але й передбачає становлення особистості майбутнього офіцера,

розвиток системи його цінностей та здатність до вчинку професійного застосування зброї задля захисту країни. Тому важливою є організація навчального процесу, що спрямована на підготовку майбутніх офіцерів відповідно до сучасних вимог на основі сучасної методології з відповідним теоретичним підґрунтям. Вирішення цього над завдання зумовлює застосування адекватного меті та завданням становлення особистості майбутнього офіцера, що професійно володіє зброєю, методологічного підходу, який має бути зреалізований в практичній програмі супроводження навчального процесу. Отже, завданням цього розділу є обґрунтування, розроблення та емпіричне підтвердження ефективності діяльнісно-особистісної програми психологічного супроводження навчання майбутнього офіцера кульовій стрільбі.

За результатами спостереження, виявлено, що в звичних стереотипних умовах служби досить поширеним є те, що офіцери роками повторюють завчені при навчанні помилки в стрільбі. Таке явище спостерігаються у третини військовослужбовців з вислугою понад п'ятнадцять років. Рішення цієї проблеми зазвичай шукають у збільшенні числа тренувань без боєприпасів, у регулярному проведенні стрільб, при актуалізації несвідомої складової цього процесу, збільшуючи кількість стрільб. Але в результаті «завченої безпорадності» помітного успіху в подоланні «вогневої немочі» у цих осіб не спостерігається. Причиною неуспіху можуть бути: неможливість вгамувати хвилювання в актуальній ситуації дії, пов'язане з тремтінням руки при прицілюванні і невпевненістю в позитивному результаті пострілу.

Успішні дії на заняттях з кульової стрільби часто блокуються психологічними факторами, до яких відносяться: недооцінка значення нервово-психологічної стійкості для надійного попадання в центр мішені і помилкові погляди, що потрібний рівень стійкості є наслідком мимовільних дій; переключення уваги в завершальній фазі пострілу з зосередженості на своєму нервовопсихологічному стані на роботу вказівного пальця; відсутність установок на збереження актуального стану прицілювання в певний час після пострілу; недостатній рівень дисциплінованості у своїй роботі; прагнення до отримання задоволення, а не тільки бажання гарного пострілу; орієнтація на досягнення задовільного результату стрільби, байдужість до отримання якісного результату. Позиція, якої ми притримуємось, – разом зі значенням кількості стрільб, слід розглядати стрільбу як процес навчання, що має усвідомлений характер, і тому результати підготовки курсанта у такий спосіб мають бути прогнозованими.

Основні завдання при сприянні успішності навчання кульовій стрільбі формування інтересу до кульової стрільби, готовності до тренувальної та змагальної діяльності, що вимагає вольових зусиль для подолання зовнішніх і внутрішніх перешкод, вдосконалення емоційно-вольових якостей особистості, розвитку впевненості у собі при володінні зброєю; готовності до застосування зброї; виховання прагнення до успіху у навчанні, прагнення до його ефективності тощо. Курсанти, які свідомо поєднують засоби технічної підготовки і прийоми психологічної саморегуляції, стабільно показують високі

результати у кульовій стрільбі. В навчальній ситуації прийняття завдання важливим є усвідомлення поставлених завдань.

Для ефективного навчання засобом бесіди проводити активізацію мотиваційних спонукань, мотиву любові до своєї Батьківщини, в процесі всієї військово-службової діяльності заохочувати відносини військового побратимства, здійснювати актуалізацію професійно-діяльничної складової, техніку пострілу роз'яснювати викладачем та інструкторами. Після виконання завдання здійснювати рефлексію і саморефлексію вчинку, самовідтворення та заглиблений аналіз всього процесу кульової стрільби, проявів емоційно-вольової регуляції тощо. Для курсантів застосовувати вправи і прийоми, об'єднані у межах програми, яка містить чотири блоки: перший – цілеспрямована спеціальна психологічна підготовка, спрямована на озброєння курсантів психологічними знаннями, вміннями і навичками, які необхідні для компетентного і професійного застосування зброї і розвитку особистісних якостей людини, що професійно володіє зброєю; другий – психодіагностичний моніторинг ефективності навчання, мета якого полягає у зборі та аналізі інформації щодо відповідності якості навчання еталону та встановлення рівня ефективності навчання в розвитку знань, умінь, навичок та компетентності особистості майбутнього офіцера; третій – розвиток, який спрямований на нормалізацію та стабілізацію емоційного стану, емоційно-вольову регуляцію напруження при подоланні труднощів, спрямований на відпрацювання особистісної детермінанти ефективного навчання; четвертий полягає у здійсненні психокорекційних заходів, спрямованих на усунення та відпрацювання алгоритму дій на операцій, пов'язаних зі змінами в ефективності навчання майбутніх офіцерів.

Внутрішній світ курсанта – динамічна відкрита система, ядром якого як і всього людського життя є вчинок. Категорія вчинку – це осередок самопізнання і самотворення. Вчинкова діалектика у навчанні передбачає наявність періодів особистісного становлення курсантів в процесі навчання кульовій стрільбі залежно від курсу навчання, повторення даного циклу на новому рівні якості. При опануванні діяльничної складової кульової стрільби звертати увагу на послідовне засвоєння всіх елементів, при необхідності повертати до незасвоєних; передбачати оптимальне насичення змістом відповідно індивідуальних можливостей курсанта. При сприянні розвитку мотивації, курсантам давати цільове настановлення на актуалізацію змісту свідомості для з'ясування цілісного контексту захисту країни в житті людини. Для цього актуалізувати уявлення про захисника від часів первісного світу, фольклору, музики, живопису, літератури. Так здійснювати послідовний поступ до себе як захисника країни.

Проблема спрямованості, це питання про динамічні тенденції, що як мотиви визначають людську діяльність, самі, в свою чергу, визначаючи її цілі і задачі. Відношення курсанта до занять з вогневої підготовки може бути обумовлене зацікавленістю самим процесом стрільби, потребою вправного володіння зброєю, бажанням отримати позитивну оцінку, прагненням самоствердження у військовому колективі тощо.

Свідоме відношення до власної підготовки обумовлює актуалізацію і розвиток мотиваційної складової та характеризує пошук шляхів досягнення цілей самовдосконалення, які поступово змінюють особистість. На початку підготовки основний акцент робиться на формуванні у курсантів не тільки інтересу до стрільби, що і так значною мірою властиве юнакам, але й на розвиток рис характеру, громадянської спрямованості, вольових якостей – дисциплінованості, відповідальності за виконання плану підготовки до стрільби і результати пострілів. Базовими ставленнями успішного стрільця є повага до тренера, повага і вимогливість до самого себе.

В ході сприяння успішності стрільбі необхідно обґрунтовувати та закріплювати на практичних заняттях правила стрільби, вимагаючи від курсантів їх глибокого розуміння. Діяльність і свідоме діяння взаємопов'язані складові влучної стрільби. На основі поетапного формування розумових дій курсанти засвоюють алгоритм правильних дії, візуалізували дії, проговорювали вголос, доводили до автоматизму, виробляли та аналізували індивідуальний почерк застосування зброї.

Під час тренувань курсанти усвідомлювали типову для себе траєкторію прицілювання та показники стрільби, серед яких виокремлювався власний «лідерський» результат. Для старшого юнацького віку властивим є активне професійне самовизначення, сензитивність до опанування майбутньою професією, до своєї життєвої перспективи і процесу професійного та особистісного вдосконалення загалом. В цьому віці існує протиріччя між романтичним уявленням про майбутню професію, реальною буденністю і труднощами, що виникають в навчанні. Завдяки зосередженості на техніці влучного пострілу, здійснюється перехід від романтичного-розважального юнацького ставлення до зброї у стійкий інтерес до процесу професійного застосування зброї.

Список використаних джерел:

1. Астафьев Н. В. Изготовка к стрельбе из пистолета и обращение с ним при выполнении оперативно-служебных задач сотрудниками правоохранительных органов / Астафьев Н. В.: учебное пособие. – М, 2004. – 72 с.
2. Богуш О. Ю. Візуальне мислення як фактор ефективності кульової стрільби / О. Ю. Богуш // Наука і освіта. – 2011. – № 9/CV. – С. 25–28.
3. Богуш О. Ю. Оптимізація підготовки майбутнього офіцера шляхом актуалізації психологічної складової кульової стрільби / О. Ю. Богуш // Науковий вісник Південно-українського національного педагогічного університету імені К.Д.Ушинського. – 2012. – № 7–8. – С. 131–139.
4. Богуш О. Ю. Особистісно-діяльнісні передумови успішного навчання кульовій стрільбі майбутніх офіцерів / О. Ю. Богуш // Science and education a new dimension. Pedagogy and Psychology. – 2015. – III (28), pp. 65–67
5. Богуш О. Ю. Психологические факторы успешности обучения 179 стрельбе будущих О. Ю. Богуш // Наука и мир. – 2013. – № 2(2). – С. 175–179.